

Riktlinjer för arbetet med nationella minoriteter i Falkenbergs kommun

Diarienummer 2019/430	Fastställt av ¹ Kommunstyrelsen	Datum för fastställande 2020-03-17§81
Dokumenttyp ² Riktlinjer	Dokumentet gäller för ³ Alla kommunens nämnder och bolag	Giltighetstid ⁴ Tillsvidare
Revideringsansvarig ⁵ Hållbarhetsavdelningen	Revideringsintervall ⁶ Vart 4:e år	Reviderad datum ⁷
Dokumentansvarig (funktion) ⁸ Utvecklingsledare för social hållbarhet	Uppföljningsansvarig ⁹ och tidplan ¹⁰ (se punkt 5) Kommunstyrelsen	

1. Syfte

Den 1 januari 2019 ändrades lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk till att även omfatta kommuner och landsting som måste ha antagna riktlinjer och mål för det minoritetspolitiska arbetet med syfte att stärka de nationella minoriteternas rättigheter.

2. Koppling till lagstiftning och andra styrdokument

Den svenska minoritetslagstiftningen trädde i kraft 2009, syftar till att skydda de nationella minoriteterna, att stödja och skydda deras språk och kultur och stärka minoriteternas möjlighet till inflytande. De nationella minoritetsspråken, som är en del av det svenska kulturarvet, ska kunna bevaras och utvecklas som levande språk.

I lagen finns ett antal grundläggande skyldigheter för kommuner, landsting och andra förvaltningsmyndigheter som gäller alla nationella minoriteter i hela landet. Den senaste förändringen av denna lag ändrades 1 januari 2019. Ändringar som även gäller skollagen i kraft vad gäller förskola på nationella minoritetsspråk samt ändringar i socialtjänstlagen gällande personal med kunskaper i minoritetsspråken.

Förutom lagen om nationella minoriteter (2009:724) som påverkar vårt arbete är det; språklagen (2009:600), socialtjänstlagen (2001:453), bibliotekslagen (2013:801), skollagen (2010:800), diskrimineringslagstiftningen (2008:567) och Europarådets stadga om landsdels- eller minoritetsspråk (1992) Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter (1995) samt FN:s konvention om barnets rättigheter.

Det finns i lagen fem definierade nationella minoriteter i Sverige; judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar.

Minoritetslagstiftningen innebär ett förstärkt skydd för språken finska, meänkieli, samiska, jiddisch och romani chib.

Minoriteterna ska därför få information om sina rättigheter och kunna påverka i frågor som berör dem specifikt genom särskilda samråd. Det innebär inte en utökad allmän rätt till samråd, utan handlar om de frågor där de specifikt berörs.

3. Riktlinjer

För Falkenbergs kommun som inte ingår i ett minoritetsspråkigt förvaltningsområde, gäller följande i och med den nya lagen (2018:1367).

➤ Information

3 § Kommuner och regioner ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter enligt denna lag.

Rätten till information i Falkenbergs kommun innebär enligt minoritetslagstiftningen att:

- Det ska finnas aktuell information på svenska och på samtliga nationella minoritetsspråk om de nationella minoriteternas rättigheter.
- Kunna informera den som ansöker om bistånd inom ramen för äldreomsorg om möjligheter till minoritetsspråkig service och omvårdnad om personal med sådana språkkunskaper finns inom organisationen för äldreomsorg.

➤ **Skydda och främja språk och kultur**

4 § I språklagen (2009:600) anges att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Det allmänna ska även i övrigt främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt.

- I Falkenbergs kommun ska därför särskilt ansvar ligga på Kultur- Fritid- och Tekniknämnden i och med lagarnas betoning på vikten av kultur och litteratur, om och på de nationella minoritetsspråken genom att erbjuda litteratur på de nationella minoritetsspråken.

➤ **Inflytande och delaktighet**

5 § Förvaltningsmyndigheter ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med representanter för minoriteterna i sådana frågor.

5 a § Förvaltningsmyndigheter ska särskilt främja barns- och ungas möjligheter till inflytande och samråd i frågor som berör dem och anpassa formerna för detta till deras förutsättningar.

- Detta innebär för Falkenbergs kommun att samråd ska ske när det är lämpligt med representanter för minoriteter i sådana frågor. Det innebär också att barn- och unga ska tillfrågas enligt barnkonventionen i frågor som berör dem.

➤ **Kontakter med kommunen**

9 § Utanför ett förvaltningsområde har enskilda rätt att använda finska, meänkieli och samiska vid muntliga och skriftliga kontakter i förvaltningsmyndigheters ärenden i vilka den enskilde är part eller ställföreträdare för part, om ärendet kan handläggas av personal som behärskar minoritetsspråket.

18 a § En kommun som inte ingår i ett förvaltningsområde ska erbjuda dem som begär det möjlighet att få hela eller en väsentlig del av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar finska, jiddisch, meänkieli, romani chib eller samiska, om kommunen har tillgång till personal med sådana språkkunskaper.

Detta innebär för Falkenbergs kommun att:

- Falkenbergs kommun ska verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i finska, meänkieli och samiska där det behövs i enskildas kontakter med myndigheter.
- Om kommunen har tillgång till personal med språkkunskaper inom minoritetsspråken ska kunna erbjuda service och omvårdnad riktat mot denna målgrupp.
- Inom ramen för äldreomsorg ska kommunen också beakta äldres behov av att upprätthålla sin kulturella identitet.

4. Definitioner och avgränsningar

För att räknas som nationell minoritet i Sverige ska en grupp uppfylla följande kriterier:

- Ha en uttalad samhörighet som går att urskilja för den övriga befolkningen
- Ha en religiös, språklig, traditionell eller kulturell särart som de inte delar med andra
- Ha en uttalad vilja och strävan att behålla sin identitet
- Ha historiska eller långvariga band med Sverige

Den så kallade självidentifikationsprincipen innebär att varje individ själv avgör om han eller hon tillhör någon eller några av de nationella minoriteterna.

5. Ansvar och uppföljning

Kommunstyrelsen samordnar arbetet med de nationella minoriteternas rättigheter i kommunen.

Kommunstyrelsen samordnar även inrapportering av följsamheten enligt dessa riktlinjer till den statliga myndighet som svarar för uppföljningen på nationell nivå (för närvarande Länsstyrelsen i Stockholms län).

Kommunstyrelsen följer minst en gång om året upp kommunens arbete med nationella minoriteters rättigheter. Uppföljningen sker inom ramen för kommunens system för uppföljning av verksamhet och ekonomi.